

همبستگی با نافرمانان از خدمت نظام در اسرائیل

گروه «طرفدار همبستگی با اسرائیلیان مخالف اشغال» (سیکو) SICO، که گروهی است بدون هیچ وابستگی سیاسی در ماه مه ۲۰۰۱ تشکیل شده است. این گروه اخیراً کوشیده است جنبش رفونیک (افسران و سربازان اسرائیلی نافرمان را) به مردم فرانسه معرفی کند. هدف این گروه پشتیبانی از همه کسانی است که در اسرائیل با سیاست مستعمره سازی مخالفت کرده و از حق قانونی فلسطینیان برای تشکیل دولتی آزاد و پایدار و مستقل پشتیبانی می نمایند.

این گروه در ۲۲ مه ۲۰۰۲ در محل «بورس کار» شهر سن دنی (شمال پاریس) نشست با اعضای گروه «شهامت نه گفتن» ترتیب داد. آنان سپس از شهرهای بزرگ فرانسه دیدن کردند. از سوی دیگر با ابتکار مایا ویژی و پاتریک سیلبرشتاین، یک طومار پشتیبانی تهیه شد که با بیش از ۱۰۰۰ امضاء به سفارت اسرائیل تسلیم گردید. چندی پیش در ۲۴ آوریل ۲۰۰۳، نشست گفت و شنودی در محل «کانون بین المللی فرهنگ مردمی» CICIP (واقع در پاریس یازدهم) با شرکت یووال لومت عضو سازمان معترض «هر چیزی را حدی است» (یش گول) YESH GVUL برگزار گردید. سازمان سیکو و سازمان های حقوق بشر بر محاکمه مسئولین جوان که بدلائیل سیاسی از انجام خدمت وظیفه خودداری میکنند، نظارت کرده و پرونده آنها را پیگیری می کنند. سیکو بمنزله یک جنبش همبستگی از مرزهای فرقه گرایی فرا تر رفته، از همه کسانی که اسرائیل که اشغال سرزمین های فلسطینی را رد کرده و با آن مبارزه می کند، پشتیبانی میکند. در میان آنها، معترضین جنگ درصاف مقدم مقاومتی قرار دارند که آن چه را که تا امروز در جامعه اسرائیل تابو تلقی میشد، هدف قرار داده است. یعنی محور بودن ارتش و این که وظیفه هر جوان فداکاری برای آن و اطاعت کورکورانه از آن است. مقاومت در مقابل اشغال از طریق اعتراض به جنگ مفهوم خاصی پیدا می کند، بویژه اگر توجه کنیم که شمار زیادی از معترضین در ابتدای امر چندان سیاسی نبودند و به طبقه متوسط اسرائیل تعلق داشته و اغلب آنها در زندگی خود به داشتن روحیه اعتراضی شناخته نشده اند. همان گونه که یک معترض به جنگ در مصاحبه ای ابراز میداشت: «خانواده ما بسیار سنتی است. پدر من در دو جنگ شرکت داشت. من در یک فضای وطن پرستانه پرورش یافته ام و هنوز پدر و مادرم را تحسین میکنم. اگر فردی چون من تصمیم می گیرد که به جنگ اعتراض کند، نشانه این است که چیزی در این جامعه در حال تغییر است و نوعی احساس مسئولیت ایجاد شده است. من یک اسرائیلی چون دیگران هستم».

برای یک اسرائیلی، خودداری از خدمت نظام حتی به ملاحظات حقوق انسانی در عین حال به معنی خیانت به پدر و مادر و فرار از انجام وظیفه حفاظت از هم میهنانش است. پشتیبانی از اعتراضات جنگی در اسرائیل از آنجا اساسی می نماید که این کشور جدید دارای سنت صلح طلبانه نبوده و در میان چهره های تاریخی آن از افرادی چون زورس ها* خبری نیست. وظیفه و سیکو این است که با درنگ بر جامعه اسرائیلی و با آشنی دادن مسئله پشتیبانی از قضیه فلسطین و پشتیبانی از اسرائیلی هائی که با اشغال مبارزه می کنند، چهره دشمن را از جامعه بزاید. دستورالعمل مینینگ های گوناگون برگزار شده از سوی سیکو اینست که شرکت کنندگان بسیاری در این گرد هم آئی ها حتی تصور نمی کردند بتوانند با اسرائیلی ها گفتگو کنند و بویژه که اسرائیلی های بسیاری با آنها اعلام همبستگی کردند.

منشاء اعتراض به جنگ در اسرائیل

تا جنگ لبنان، اعتراض آگاهانه و علنی در اسرائیل کاملاً امری استثنائی و تقریباً برای عموم ناشناخته بود. در سال های ۷۰ نخستین گروه شامل ۲۷ دانش آموز طرفدار حزب کمونیست اعتراض خود را به جنگ اعلام کرده و خواهان بازگشت اسرائیل به مرزهای ۱۹۶۷ شدند. آنان در یک دادگاه اداری محاکمه و باخطر هر قهر امتناع به یک سال زندان محکوم شدند. دوره خدمت نظام در اسرائیل سه سال (۲ سال برای زنان) بوده و مردان تا ۵۰ سالگی مجبورند بطور مرتب خدمت ذخیره که طولش چند هفته است انجام دهند. اعتراض آگاهانه عملی نیست که انسان را فقط در دوره محدودی از زندگی متعهد نماید. امکان دارد که در هر لحظه ای، فرد معترض مجبور به رد کردن مجدد گشته و یک بار دیگر محاکمه و سپس زندانی شود. بهمین دلیل است که اعتراض آگاهانه که در ابتدا اغلب انگیزه های اخلاقی دارد، عاقبت بصورت یک تعهد سیاسی و رادیکال در می آید.

جنبش اعتراضی یش گول (هر چیزی را حدی است) چند ماه پیش از جنگ لبنان شکل گرفت. ۱۷۰ سرباز وظیفه در ۱۹۸۲ امتناع خود را از شرکت در جنگ لبنان اعلام کردند: عده ای از آنان چندین بار محاکمه و هر بار به یک سال زندان محکوم شدند.

یک سال بعد، فراخوان این جنبش اعتراضی علیه جنگ لبنان و برای بازگشت اسرائیل به مرزهای ۱۹۶۷ موفق به کسب ۱۴۷۰ امضاء از میان سربازان ذخیره شد. تعداد آنان سه سال بعد به ۲۵۰۰ رسید. اکثریت معترضین افراد «صلح طلب» نبوده و برای به دست گرفتن اسلحه جهت دفاع از اسرائیل اعلام آمادگی می کردند. جنبش «هر چیزی را حدی است» از آن پس بصورت سازمانی درآمد که هم معترضین کامل، یعنی کسانی که از مأموریت در سرزمین های اشغالی یا از شرکت در یک جنگ تهاجمی سر باز می زنند و هم کسانی که فقط از انجام برخی اوامر نظامی امتناع میکنند، همه را در بر می گیرد. در واقع ۲۰ درصد معترضین آگاه اسرائیل از خدمت در ارتش خودداری کامل کرده و فقط ده درصد خود را پاسیفیست (صلح طلب) می خوانند.

هنگام جنگ لبنان، چند صد سرباز و ذخیره بدون اعلام اعتراض خود، به بهانه های مختلف از انجام خدمت طفره رفتند. در درون ارتش، جنگ به حدی بی آبرو تلقی می گردد که برای جنبش معترضین در تصمیم ترک لبنان و کنشاندن جنگ به سوریه، نقش مهمی قائل می شوند. امروزه، تقریباً یک چهارم اسرائیلی ها، بدون اینکه آشکارا «اعتراض» بکنند، از انجام خدمت سربازی طفره می روند. اگر چه انگیزه های اسرائیلیان همیشه سیاسی نیست، این پدیده دست کم نشان دهنده پائین آمدن اعتبار ارتش میباشد.

بین جنگ لبنان و انتفاضه دوم، جنبش معترضین رشد چندانی نداشت. روند (صلح) اسلو به مثابه اقدامی تلقی میشد که این بار به کشمکش خاتمه خواهد داد. با وجود این گروه های جدیدی ظاهر شدند که از همان جنبش امتناع که به هنگام جنگ لبنان رخ داد، ریشه می گرفتند. جنبش چارچوب نو (پروفیل هادوش) PROFIL HADOSH توسط «گروه مادران» و گروه «زنان صلح جو» ایجاد شد. هدف این جنبش، غیر نظامی کردن جامعه اسرائیل می باشد. چارچوب نو مستقیماً اشاره ای است به چارچوبی که هر جوان مشمول پس از یک سری آزمایش های بدنی و روانشناسانه از طرف ارتش دریافت میکند. چارچوب نظامی، هویت هر اسرائیلی را مشخص می کند. این چارچوب در دفترچه نظامی او ثبت شده است. و حتی می تواند برای استخدام یک معیار گزینش به شمار آید. واژه «چارچوب نو» یاد آور این نکته است که ارزش های نظامی به ارزش های مدنی تبدیل شده است.

امتناع از خدمت نظام و همبستگی

در جریان انتفاضه دوم، جنبش های اعتراضی جدیدی پدیدار گشت. ابتدا دانش آموزان دبیرستان ها بودند که در نامه ای به نخست وزیر شارون، سیاست اشغال و جنایات ارتش را تقبیح نمودند. تعداد این دانش آموزان امروزه به ۳۵۰ نفر رسیده و چند تن از آنان در زندان بسر می برند. مشهورترین آن ها جوناتان بر آرتزی خواهر زاده بنیامین نتانیاهو نخست وزیر پیشین است که ۹ ماه زندان را پشت سر گذاشته و محاکمه اش هم اکنون در دادگاه نظامی جریان دارد.

جنبش دوم، جنبش «شهامت نه گفتن» است که از افسران احتیاط و سربازان واحد های رزمی تشکیل شده است. در ژانویه ۲۰۰۲، این جنبش توسط ۵۲ افسر به راه افتاد و امروز ۵۸۰ افسر ذخیره و غالباً از درجات ارشد را که در معترترین دانشکده نظامی اسرائیل دوره دیده اند در بر می گیرد. این جنبش در آغاز در رسانه ها به نحو قابل ملاحظه ای انعکاس یافت ولی بحث ریشه ای در باره اشغال که معترضین خواهانش بودند انجام نشد. معترضین همچنین خواهان محاکمه در محاکم عادی هستند زیرا که اشغال را یک مسئله سیاسی می دانند که نباید در چارچوب یک دادگاه نظامی مورد بررسی قرار گیرد.

در مجموع، در حال حاضر ۱۲۰۰ سرباز یا ذخیره اسرائیلی امتناع خود را از قبول مأموریت در سرزمین‌های اشغالی اعلام کرده‌اند. این جنبش که شاید بطور ناخوشایند گواهی‌دهنده تنها جنبش اخلاقی بلکه یک سبقت تاریخی است، بدون شک حتی امروز یکی از براندازه‌ترین اقدامات برای جامعه اسرائیل است.

جنبش معترضین هم شکل و یکنواخت نیست. قدیمی‌ترین آن، جنبش «هر چیزی را حدی است» ریشه در سنت ضد استعماری و ضد امپریالیستی دارد. در میان اعضای جنبش «شهامت نه گفتن»، انگیزه‌ها گاهی اخلاقی، انسان‌دوستانه و گاهی آشکارا سیاسی می‌باشد. «چارچوب نو» یک جنبش صلح طلب بوده و جنبش دانش‌آموزان را میتوان رادیکال‌تر به حساب آورد.

یکی از پدیده‌های سنت ضد استعماری این است که نمیتوان با اشغالگر همبستگی نمود. حتی اگر معترض عقیدتی باشد. همچنین، وظیفه‌ای که سیکو برای خویش تعیین کرده، یعنی شناساندن اعتراض آگاهانه در اسرائیل و سازمان‌دهی حرکت پشتیبانی در فرانسه، نوعی غیر متعارف از تعهد مبارزاتی است. قصد از این کار زار نه تنها یاری به این اپوزیسیون اسرائیلی برای گسترش آن بلکه همچنین پشتیبانی از مبارزه جنبش «معترضین آگاهانه» برای اینکه جامعه مدنی بسوی اشغال توجه کرده و خود این اشغال را از طریق محاکمات غیر نظامی معترضین (که امروزه در دادگاه‌های نظامی محاکمه می‌شوند) به محاکمه بکشند. علاوه بر این، از این راه میتوان گفت که آن چه که تعهد سیاسی را پایه‌گذاری میکند، نه دشمن بلکه دوستی است که در همان راهی مبارزه می‌کند که خود ما. از این راه بدون هیچ مقدس مآبی و بدون آنکه تضادها را نادیده بگیریم، مبارزه مشترک برای رسیدن به هدف واحد بین اسرائیلی‌ها و فلسطینی‌ها عملی و ممکن است.

فابین مسیکا (سیکو - سدتیم) (FABIENNE MESSICA (CEDETIM SICO))

فابین مسیکا با تفاق تامیر سورک TAMIR SOREK کتاب LES REFUZNIKS «رفوز نیک‌ها: سربازانی که از جنگ در سرزمین‌های اشغالی امتناع می‌ورزند» را به نگارش در آورده است. این کتاب در ۲۴۲ صفحه اخیراً از سوی انتشارات آنیس وی ینو AGNES VIENOT (به زبان فرانسه) منتشر شده است.

رفوز نیک‌های اسرائیلی علیه اشغال

* ما، افسران و سربازان، جنگجویان ذخیره نیروهای دفاعی اسرائیل، که با اصول صهیونیستی، فداکاری و از خود گذشتگی برای مردم اسرائیل و دولت اسرائیل پرورش یافته‌ایم،
* ما که همواره در خطوط مقدم جبهه خدمت کرده‌ایم و نخستین کسانی بودیم که با هدف حفاظت از دولت اسرائیل و تحکیم آن هر مأموریتی را انجام می‌دادیم،
* ما، افسران و سربازان، جنگجویان ذخیره که بهنگام هر جنگی، به رغم بهای سنگین برای زندگی شخصی خویش، هفته‌های طولانی به دولت اسرائیل خدمت کرده‌ایم،
* ما که ضمن انجام وظایف نظامی در سرزمین‌های اشغالی، دستوراتی دریافت کرده‌ایم که هیچ ارتباطی با امنیت کشورمان نداشته و تنها هدفش ادامه کنترل ما بر خلق فلسطین بوده است،
* ما که با چشمان خود شاهد ریختن خون قربانیانی از هر دو طرف و بدلیل این اشغال بوده‌ایم،
* ما که آگاه شده‌ایم که اوامری که در سرزمین اشغالی به ما داده می‌شود، همه ارزش‌هایی را که در این کشور با آن پرورش یافته‌ایم، نابود می‌سازد،
* ما که اکنون درک می‌کنیم که تاوان اشغال برابر است با از دست دادن معیارهای انسانی نیروهای دفاعی اسرائیل و همه جامعه اسرائیل،
* ما که میدانیم سرزمین‌های فلسطینی متعلق به اسرائیل نبوده معتقدیم شهرک‌های مهاجرنشین نیز باید تماماً برچیده شوند،
* ما اعلام می‌کنیم که دیگر به این جنگ به خاطر حفظ مستعمره‌ها ادامه نخواهیم داد. ما در آن سوی مرزهای ۱۹۶۷ برای سرکوب، طرد، گرسنگی دادن و تحقیر تمام یک خلق نخواهیم جنگید.
* ما به خدمت در نیروهای دفاع اسرائیل برای هر مأموریت جهت حفظ و دفاع از کشور ادامه خواهیم داد. اشغال سرزمین‌ها و سرکوب یک خلق در خدمت این هدف نیست: مادر آن شرکت نخواهیم کرد.

نمونه این اعتراضات که برخی آن را ناشی از بیداری وجدان بعضی اسرائیلی‌ها می‌دانند و در تغییر توازن قوا اهمیت استراتژیک بسیار دارد در درجه اول معلول مقاومت حماسی و همه‌جانبه‌ی مردم فلسطین است. اعتراض‌ده‌ها خلبان و نظر چهارتن از روسای سابق سازمان امنیت اسرائیل و وجود سازمان‌ها و شخصیت‌های اسرائیلی جانبدار حقوق فلسطینی‌ها و تظاهرات صلحجویانه ثمره مقاومت خستگی‌ناپذیری است که ادامه دارد.